

implementovat pro více než 825 000 jednotlivců, tj. pro všechny děti a mladé lidi z Francouzského společenství Belgie, kteří se účastní vzdělávání, od předškolního až po dovršení sekundárního vzdělávání. Školy identifikované jako oprávněné k získání doplňkových prostředků si podávají projekty, na jejichž základě jsou jim přidělovány zdroje na realizaci.

Řešení přijaté v roce 1989 bylo silně ovlivněno francouzskou koncepcí tzv. zón prioritního vzdělávání (*Zones d'Education Prioritaire, ZEP*). Podpora směřovala do dočasně vybraných oblastí charakterizovaných určitými vzdělávacími kritérii (průběh studia, vzdělávací zaměření, počet opakovaných ročníků) a socioekonomickými kritérii (nízká úroveň vzdělání rodičů, míra nezaměstnanosti, chudoba). Přijaté řešení shrnuje memorandum Rady pro vzdělávání a odbornou přípravu (Conseil de l'Education et de la Formation, 1998) takto: *Na základě vzdělávacích a socio-ekonomicko-kulturních kritérií navržených vědci vymezila Komise pro výběr, podporu a hodnocení projektů pro zvýšení úspěšnosti žáků ve škole tzv. zóny prioritního vzdělávání. „Komise je tvořena výkonným orgánem (prezident, viceprezident, tajemník), který je jmenován představitelem ministerstva zodpovědného za vzdělávání ve Francouzském společenství, a dále pak 17 členy s poradním hlasem, kteří reprezentují zřizovatele škol, psychologicko-medicínsko-sociální centra, asociace rodičů žáků a učitelské odbory. Inovativní aspekt zón prioritního vzdělávání spočívá v tom, že sleduje pravou podstatu definovaných oblastí. Tyto oblasti neodpovídají administrativnímu členění, ale komplexním, živým a funkčním celkům: komunitám jednotlivců a institucí. Ty jsou stanoveny na základě kritérií. Ve francouzsky mluvící části Belgie jsou rozlišovány dvě kategorie kritérií. Vzdělávací kritéria (typ školy, vzdělávací zaměření, míra opakování ročníku atd.) a socio-ekonomicko-kulturní kritéria (strukturální parametry, jako je nízká úroveň dosaženého vzdělání u rodičů, chudoba, nezaměstnanost, nízká kvalita bydlení, selhání při snaze přizpůsobit se místnímu jazyku či kultuře atd.). Mezi těmito dvěma sadami kritérií byla pozorována vzájemná spojitost. Tato kritéria se nevyhnutelně vyvíjejí a jsou proměnlivá v čase. Oblasti definované na základě těchto kritérií mají tudíž provizorní, dočasný charakter. Je absolutně nezbytné sledovat změny kritérií v průběhu času a průběžně aktualizovat jejich hodnoty.“*

Na rozdíl od řešení přijatého ve Francii je belgické řešení založeno na jednotné definici kritérií a centralizovaném výběru vzdělávacích institucí. „Teoretická“ definice oblastí je ovšem modulována interpretacemi, k nimž nevyhnutelně dochází na úrovni vzdělávacích institucí. Například některé velmi staré školy jsou navštěvovány spíše zvýhodněnými žáky, přestože se nacházejí v městských částech, jejichž obyvatelstvo je znevýhodněné či problémové. Stejně jako ve Francii i zde je přidělování doplňkových zdrojů závislé na projektu podaném školou nebo zřizovatelem. Systém nefunguje na bázi čistě mechanického navýšení zdrojů.

U tohoto typu cílené podpory se ovšem vyskytly určité problémy. Zprvce školy nebyly identifikovány automaticky, ale musely samy žádat, aby byly označeny jako školy typu ZEP. To vedlo k jistému politickému tlaku na zařazení určitých škol do prioritních zón. Při větším počtu škol pak na každou školu připadlo menší množství prostředků. Podstatnějším problémem však bylo to, že cílená podpora oblastí příliš dobře neodpovídala charakteristikám belgického kvazi-tržního prostředí. Dokud mají žáci svobodnou volbu školy, nemá valný smysl identifikovat školy podle oblastí. Není totiž jisté, že žáci navštěvující školy ve znevýhodněných oblastech zde skutečně také žijí.

V roce 1998 byla nastavena nová politika vzdělávacích priorit a spolu s ní i nový způsob identifikace příjemců doplňkových zdrojů. Tato politika byla nazvána „pozitivní diskriminace“ a v belgickém kontextu byla definována jako „rozlišování prováděné ku prospěchu obyčejného, základního vzdělávání a sekundárních škol zřizovaných nebo financovaných Francouzským společenstvím na základě sociálních, ekonomických, kulturních a vzdělávacích kritérií“ (dekret

